

Відповідь компетентного органу Чехії на Опитувальник

щодо податкових наслідків для компаній та фізичних осіб, які можуть виникнути у зв'язку з вимушеним переміщенням таких осіб з України до Чеської Республіки в результаті російського вторгнення

РОЗДІЛ I. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ

1) Наявність угоди про уникнення подвійного оподаткування з Україною

В двосторонніх відносинах між Україною та Чехією діє Конвенція між Урядом України і Урядом Чеської Республіки про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи і капітал від 1999 року.

- а. Чи існують будь-які спеціальні процедури, передбачені внутрішнім законодавством Чеської Республіки, яких необхідно дотримуватися фізичній особі, яка може бути платником податків у Чехії, щоб скористатися перевагами Конвенції про уникнення подвійного оподаткування з Україною (тобто звільнення від оподаткування, знижені податкові ставки, податковий кредит тощо), або відповідно до яких такі переваги надаються у Чехії?

Відповідь: Ми однаково розглядаємо всіх платників податків-нерезидентів відповідно до правил міжнародного оподаткування доходів (Керівництво D-286), особа з-за кордону, яка бажає скористатися перевагами Конвенції про уникнення подвійного оподаткування, повинна, перш за все, довести свою податкову резидентність у договірній державі, бенефіціарне право власності на дохід або інші умови, передбачені Конвенцією.

2) Спеціальні норми в податковому законодавстві, що застосовуються до громадян України у 2022 році

- а. Чи діють у внутрішньому законодавстві Чехії положення, спрямовані на регулювання/пом'якшення/роз'яснення податкових наслідків, які можуть виникнути у зв'язку з прибуттям громадян України до Чехії внаслідок війни (тобто, у зв'язку з безпрецедентним характером подій)?

Відповідь: Ні

3) Визначення статусу податкового резидента для фізичної особи

- а. Які критерії визначення податкового резидентства фізичної особи у Чехії?

Відповідь: Критерії для визначення держави податкового резидентства перераховані у національному податковому законодавстві (це пп. 2 п. 2, 3 і 4 ст. 2 Закону про податки на доходи № 586/1992 Coll). Таких критеріїв в основному два - постійна адреса або звичайне місце проживання (більше 183 днів). Але при цьому ми завжди беремо до уваги критерії резидентства, викладені у внутрішньому законодавстві іншої держави, а у разі виникнення колізії визначаємо податкове резидентство на підставі договору.

- b. Які факти та обставини будуть враховуватися податковими органами Чехії при прийнятті рішення про резидентство фізичної особи та яким чином ці факти та обставини повинні бути обґрунтовані?

Відповідь: Див. вище

- c. Яким чином застосовуються положення «tie-breaker rule», визначені у статті 4 Конвенції про уникнення подвійного оподаткування з Україною, якщо український податковий орган продовжує вважати фізичну особу податковим резидентом України? Зокрема, за яких обставин Чехія буде розглядати фізичних осіб, які тимчасово залишили Україну через російське вторгнення:

- «постійне житло», доступне для них у Чехії?

Відповідь: Житло в розпорядженні особи.

- їх «центр життєвих інтересів» у Чехії?

Відповідь: Чоловік, дружина, діти в Чехії, трудовий договір або підприємницька діяльність в Чехії, намір постійно проживати в Чехії (кожен випадок повинен розглядатися індивідуально з урахуванням всіх обставин).

- d. Припустимо, що фізична особа є податковим резидентом України. Чи потрібна довідка про резидентство, видана в Україні, для податкових органів Чехії для підтвердження такого статусу?

Відповідь: Так

- e. Чи приймуть вони довідку, видану в електронному вигляді (чи її потрібно видавати на паперовому носії і ставити апостиль)?

Відповідь: Так

4) Податки, що застосовуються в Чехії

- a. Якщо фізична особа вважається податковим резидентом Чехії, чи підлягає вона оподаткуванню з доходу, отриманого в будь-якій країні світу, або ж податкове зобов'язання буде обмежено доходом з джерел у Чехії?

Відповідь: Загальносвітові доходи.

- b. Які податки, що стягуються у Чехії, можуть бути застосовані до доходу фізичної особи, яка прибула до Чехії з причин, що викликали вимушену міграцію, за умови, що ця особа:

- кваліфікується як податковий резидент у Чехії?
- не кваліфікується як податковий резидент у Чехії?

Відповідь: Він базується на Законі про податок на доходи фізичних осіб, який ставить усіх платників податків у рівні умови.

За умови, що фізична особа кваліфікується як податковий резидент у Чехії, які ставки податку застосовуються до відповідних видів доходу:

- дохід від трудової діяльності, отриманий у Чехії;
- дохід від трудової діяльності, отриманий з джерел за кордоном (тобто в іншому місці, а не в Чехії);

- доходи від будь-якої підприємницької діяльності такої особи, що здійснюється за кордоном;
- доходи у вигляді дивідендів, отриманих із джерел за кордоном;
- виплати відсотків за вкладками на банківських рахунках за кордоном;
- доходи від продажу рухомого та нерухомого майна за кордоном;
- дохід від майна та коштів, отриманих у спадщину;
- дохід від соціального забезпечення, на який така особа має право за кордоном;
- інші види доходів з джерел за кордоном, якщо вони спеціально регулюються у Чехії?

Відповідь: Ставка податку завжди знаходиться в межах 15-23% (прогресивна ставка податку щодо суми доходу). Деякі види доходів можуть за певних умов звільнитися від оподаткування (наприклад, спадщина). Для більш детальної інформації див. Закон про податок на доходи, особливо § 4 та 4а.

5) Оподаткування українських підприємств, які продовжують використовувати працю фізичних осіб, які вимушено переміщені з України до Чехії

- а) Якщо фізичні особи, які вимушено переміщені з України до Чехії, продовжують працювати на свого українського роботодавця, перебуваючи у Чехії:**
- чи виникають у Чехії в українського роботодавця зобов'язання щодо сплати податку на заробітну плату?

Відповідь: Так

Якщо так...

...будь ласка, поясніть, коли виникають такі зобов'язання, а також деталі податкових зобов'язань українського роботодавця.

Відповідь: Роботодавець зобов'язаний сплатити авансовий платіж з податку на залежну діяльність після працевлаштування своїх працівників у Чехії на термін понад 183 дні.

- чи може український роботодавець мати податкові зобов'язання у Чехії щодо прибутку від своєї діяльності?

Відповідь: Так

Від характеру діяльності працівника в Чеській Республіці залежить, чи відповідає вона критеріям створення постійного представництва в Чеській Республіці відповідно до статті 5 Конвенції.

6) Усунення подвійного оподаткування

- а. Який метод використовується у Чехії для усунення подвійного оподаткування (на підставі внутрішнього законодавства, з урахуванням Конвенції про уникнення подвійного оподаткування з Україною)?**

Відповідь: Метод, який використовуватиметься у Чеській Республіці, базується на статті 23 Конвенції між Україною та Чеською Республікою.

b. Які документи знадобляться для підтвердження сплати податків за кордоном?

Відповідь: Як завжди, документом, що підтверджує сплату податку за кордоном, є довідка з іноземного податкового органу.

7) Дотримання податкових зобов'язань та звітності

a. Чи є обов'язковим подання податкової декларації для фізичної особи, яка:

- кваліфікується як податковий резидент у Чехії, і за яких обставин таке подання є обов'язковим, якщо так?

Відповідь: Як правило, подання податкової декларації є обов'язковим у всіх випадках, за винятком доходів, що підлягають оподаткуванню у джерела виплати. Детальніше див. Закон про податок на доходи фізичних осіб, особливо § 38g.

- не кваліфікується як податковий резидент у Чехії, та за яких обставин таке подання є обов'язковим, якщо так?

Відповідь: Якщо платник податку є податковим нерезидентом, то він оподатковується в Чеській Республіці з доходів, перелічених у статті 22 Закону про прибутковий податок, і при цьому дохід не підлягає оподаткуванню у джерела виплати. Детальніше див. Закон про прибутковий податок.

b. Які строки подання податкових декларацій з податків, що стягуються у Чехії, зокрема, у випадках, зазначених у цій Анкеті:

- податки на доходи фізичних осіб для фізичної особи?
- податки на заробітну плату?
- податки для суб'єкта господарювання та самозайнятої особи?

Відповідь: У всіх цих випадках податкова декларація подається протягом 3 місяців після закінчення податкового періоду (протягом 6 місяців, якщо податковий консультант уповноважений подавати декларацію).

c. Куди і як подавати податкові декларації? Чи можна їх подавати в електронному вигляді?

Відповідь: Декларація може бути подана в паперовій формі, поштою або в електронному вигляді до відповідного контролюючого органу за місцем постійного проживання або місцем звичайного перебування фізичної особи. Для юридичних осіб – за місцезнаходженням або місцем здійснення фактичного керівництва.

d. Чи зобов'язана особа отримати ідентифікаційний номер платника податків (ПН) у Чехії для подання податкової декларації?

Якщо так...

- коли і як слід отримувати ПН особам, які прибувають до Чехії з причин, що спричинили вимушену міграцію, за умови, що така особа раніше не вважалася податковим резидентом Чехії?

Відповідь: Загалом, обов'язок реєстрації поширюється на фізичних осіб, які здійснюють незалежну діяльність на території Чеської Республіки, незалежно від того, чи є вони податковими резидентами або податковими нерезидентами.

- чи можна отримати ПІН онлайн для підприємств, які зобов'язані подавати податкові декларації у Чехії, але розташовані в іншому місці?

Відповідь: Так, якщо юридична особа стає податковим резидентом Чеської Республіки, наприклад, на підставі місця управління або, наприклад, коли компанія працевлаштовує працівників на території Чеської Республіки на строк більше 183 днів.

8) Сплата належного податку

- а. Які строки сплати податкових зобов'язань, зазначених у податковій декларації?

Відповідь: За загальним правилом податкове зобов'язання підлягає сплаті до закінчення граничного строку подання податкової декларації.

- б. Чи є можливість сплатити податок, що підлягає сплаті з-за кордону (тобто з українських банківських рахунків), в іноземній валюті або в національній валюті Чехії, але готівкою?

Відповідь: Сплатити податкове зобов'язання з-за кордону можна на банківські рахунки чеської податкової адміністрації, але воно повинно бути зараховане в чеських кронах. Також можна сплатити податок готівкою в касі податкової інспекції.

9) Наслідки недотримання правил оподаткування

- а. Які наслідки для фізичної особи за невиконання обов'язків щодо подання звітності та порушення строків сплати податків (штрафи, пеня тощо)?

Відповідь:

- запроваджено пеню за несвоєчасне подання податкових декларацій (0,05% від нарахованої суми податку за кожний день прострочення)
- пеня за несвоєчасну сплату, яка нараховується з 4-го дня після настання строку сплати податку.

- б. Яким чином ці штрафи (стягнення), якщо такі є, стягуються?

Відповідь: податкове стягнення, залучення судового виконавця, провадження у справі про неплатоспроможність або прилюдні торги.

10) Отримання сертифіката про статус податкового резидента

- а. За умови, що фізична особа вважається податковим резидентом Чехії, яка стандартна процедура отримання сертифіката про податкове резидентство від податкових органів Чехії?

Відповідь: Подання заяви до місцевого компетентного податкового органу.

- б. Чи може такий сертифікат видаватися в електронному вигляді?

Відповідь: Так

- с. Який звичайний термін видачі такого сертифіката з моменту запиту?

Відповідь: Якщо заявнику нічого додати або довести, довідка про податкове резидентство видається протягом 30 днів з дня подання заяви.

11) Посібник щодо податкових зобов'язань, доступний для фізичних осіб з України

Чи видав податковий орган Чехії інструкцію, покликану допомогти особам, які тимчасово залишили Україну через російське вторгнення, зрозуміти свої податкові зобов'язання згідно з національним законодавством Чехії?

Відповідь: Інформацію можна знайти на сайті <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/informacevalka-na-ukrajine>, який містить відомості про законодавство, податковий режим пожертвувань на користь Посольства України в Чеській Республіці, працевлаштування українських біженців тощо. Українською мовою розміщено «Інформацію для суб'єктів оподаткування, яких торкнулася поточна ситуація в Україні щодо податку на доходи фізичних та юридичних осіб» (<https://www.financnisprava.cz/cs/dane/informace-valka-na-ukrajine/informacija-scodopodatku-na-dochodi-fizicnich>) та два основні документи для найманих працівників, а саме: форма «Декларація платника податку на доходи фізичних осіб від трудової діяльності» та «Заява про річний розрахунок авансових платежів та податкових пільг».

12) Додаткова інформація щодо податкових наслідків

Просимо надати будь-яку додаткову інформацію, яка може мати значення для визначення податкового зобов'язання та виконання вимог податкового законодавства для фізичної особи, яка прибуває до Чехії з причин, що спричинили вимушену міграцію.

Відповідь: Інша інформація відсутня, оскільки всі платники податків підпадають під дію однакових правових норм, що впливають із Закону про оподаткування доходів.

13) Контактна інформація для звернення за підтримкою

Просимо надати контактну інформацію органів влади у Чехії, звідки українці, які переїхали до Чехії через війну, можуть отримати роз'яснення щодо своїх податкових зобов'язань у Чехії.

Якщо є можливість отримати таку підтримку...

- a. Як надсилати запити на підтримку/роз'яснення?
- b. Якими мовами здійснюється комунікація?
- c. Чи існує в Чехії гаряча телефонна лінія для українців з податкових питань?

Відповідь: Загалом можна констатувати, що в Чеській Республіці завжди можна звернутися до місцевого компетентного податкового органу за місцем проживання. Однак, анонімні запити можуть бути надіслані і до інших податкових адміністрацій. Мовою спілкування в Чеській Республіці є чеська мова. Гаряча лінія в Чеській Республіці відсутня.

***

РОЗДІЛ II. ПИТАННЯ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ КОНКРЕТНИХ ВИПАДКІВ

ВИПАДОК 1. Загальна ситуація (особисті зв'язки з Україною)

УМОВИ: Пані Наталія П. є громадянкою України за національністю та місцем народження і вважалася податковим резидентом України протягом 2021 фінансового року. У зв'язку з війною вона виїхала з України разом з трьома своїми дітьми і 5 березня 2022 року прибула до Чехії. Чоловік пані Наталії К., з яким вона вела спільне господарство, та її батьки залишилися в Україні та продовжують проживати за місцями свого постійного проживання в Україні.

Після прибуття до Чехії пані Наталія П. була належним чином зареєстрована місцевими органами влади та отримала тимчасовий захист від війни відповідно до внутрішнього законодавства Чехії¹. Захист було надано з 1 квітня 2022 року по 23 березня 2023 року (відповідні посвідки на тимчасове проживання були видані пані Наталії П. та її дітям).

Пані Наталія П. планує залишатися у Чехії до закінчення або скасування воєнного стану в Україні, після чого має намір повернутися до свого домогосподарства. Наразі вона за власні кошти винаймає квартиру в місті у Чехії.

Пані Наталія П. звернулася за соціальною допомогою у Чехії для себе та своїх дітей і отримала право на виплату грошової допомоги у розмірі 600 євро щомісяця. Її діти були прийняті до дитячого садка та школи у місті, де вона тимчасово проживає.

З 2022 року пані Наталія П. не була працевлаштована в жодній країні та ніде не зареєстрована як самозайнята особа. Єдиним її особистим джерелом коштів на проживання в Україні є доходи чоловіка та сімейні заощадження (вклади) в банках.

4 вересня 2022 року тривалість періоду перебування пані Наталії П. та її дітей у Чехії перевищила 183 дні, починаючи з першого дня в'їзду в країну (вона не виїжджала з країни протягом цього періоду та продовжує перебувати в ній і надалі).

ЗАПИТАННЯ:

1) Визначення статусу податкового резидента для фізичної особи

- а. Враховуючи факти цього випадку, чи буде пані Наталія П. вважатися податковим резидентом Чехії на підставі внутрішнього законодавства Чехії?

Відповідь: Ні. При визначенні держави податкового резидентства враховуються не тільки критерії, передбачені чеським законодавством, але й критерії, передбачені іноземним законодавством або договором про уникнення подвійного оподаткування. чеськими нормативними актами, але й критерії, викладені в іноземному законодавстві або в угоді про уникнення подвійного оподаткування (у разі колізії обох національних законодавств).

2) Право на соціальну допомогу (податкові наслідки)

- а. Чи буде соціальна допомога оподатковуватися в Чехії в будь-якому з двох сценаріїв:

- 1) За умови, що пані Наталія П. вважається податковим резидентом Чехії?
- 2) За умови, що пані Наталія П. НЕ вважається податковим резидентом Чехії?

---

¹ Наприклад, у країнах ЄС національне законодавство прийнято відповідно до Директиви ЄС 2001/55/ЄС від 20 липня 2001 року, Рішення Ради ЄС 2022/382 від 4 березня 2022 року.

Якщо так...

- б. Чи відрізняються зобов'язання щодо дотримання податкового законодавства для пані Наталії П. від тих, що описані у відповідях на Загальні питання у Розділі I цієї Анкети ?

Відповідь: Питання щодо соціальної підтримки не належить до компетенції податкового органу, тому ми не можемо його коментувати.

ВИПАДОК 2. Послаблення особистих зв'язків з Україною

Умови: Умови такі ж, як і для випадку 1 Розділу II цієї Анкети, за винятком наступного:

- Пані Наталя П. та її чоловік разом з трьома дітьми виїхали з України та прибули до Чехії. Після того, як вони виїхали з України, їхній будинок був зруйнований під час бойових дій. Вони не мають іншого житла в Україні. Пізніше її батьки також виїхали з України за кордон.
- Тим не менш, пані Наталя П. та вся її родина планують повернутися в Україну, як тільки припиниться або буде скасовано воєнний стан в Україні.

ЗАПИТАННЯ:

- 1) Чи змінюють умови цього випадку відповіді на загальні питання Розділу I та/або відповіді на питання Випадку 1 Розділу II цієї Анкети ?

Відповідь: У цьому випадку намір постійно проживати на території Чеської Республіки не виконується, проте інші критерії податкового резидентства згідно з Конвенцією можуть бути виконані (наприклад, центр життєвих інтересів).

ВИПАДОК 3. Існуючі трудові відносини в Україні

Умови: Умови є такими ж, як для Випадку 1 Розділу II цієї Анкети, за винятком наступного:

- На момент переїзду до Чехії та в подальшому пані Наталія П. продовжує бути штатним працівником українського роботодавця (ці трудові відносини розпочалися до 2022 року).
- Ця українська компанія не має юридичної присутності в Чехії і не веде жодної економічної діяльності з цією країною.
- Пані Наталія П. виконує роботу дистанційно з квартири, яку вона орендує в Чехії. Вона використовує комп'ютер, наданий роботодавцем.
- Вона продовжує отримувати щомісячну заробітну плату на свій банківський рахунок в Україні. Її єдиним особистим джерелом доходу, який покривав її витрати на проживання в Україні, була ця заробітна плата.
- Вона не зверталася за соціальною підтримкою у Чехії та не мала права на жодні соціальні виплати.

ЗАПИТАННЯ:

А. Податкові наслідки для працівника

1) Оподаткування доходів від трудової діяльності

- а. Чи підлягає трудовий дохід пані Наталії П., що виплачується українським роботодавцем, оподаткуванню у Чехії на підставі національного законодавства (просто тому, що вона фізично перебувала у Чехії під час виконання цієї трудової діяльності)?

Якщо так...

- b. Чи розглядатиме Чехія статтю 15 Конвенції про уникнення подвійного оподаткування з Україною як підставу для застосування податку до загального доходу від трудової діяльності, отриманого від українського роботодавця в Україні?

Якщо так...

- c. За який період календарного року підлягає оподаткуванню в Чехії трудовий дохід пані Наталії П., отриманий від роботодавця в Україні протягом 2022 року?

Відповідь: Загалом оподаткування роботи за наймом у міжнародному контексті регулюється правилами, що базуються на Законі про податок на доходи фізичних осіб та Конвенції. За загальним правилом дохід від роботи за наймом оподатковується в державі, де здійснюється робота за наймом, при цьому необхідно враховувати умови звільнення, викладені в статті 15(2) Конвенції. При сукупному виконанні цих умов дохід від роботи за наймом не оподатковується в державі, де здійснюється робота за наймом, а підлягає оподаткуванню лише в державі, резидентом якої є працівник.

Після перевищення 183 днів роботи на території Чехії виникає обов'язок оподатковувати дохід від роботи за наймом у Чехії. Оподаткуванню підлягає дохід від роботи за наймом, отриманий з першого дня виконання роботи на території Чехії.

2) Дотримання податкових зобов'язань та звітності

Якщо пані Наталія П. підлягає оподаткуванню, і вимоги відрізняються від тих, що описані в відповідях на загальні питання розділу I цієї Анкети...

- a. Чи буде пані Наталія П. зобов'язана подавати податкову(і) декларацію(і) у Чехії, якщо вона вважається податковим резидентом Чехії?

Відповідь: Див. розділ I цієї Анкети.

Якщо так...

- b. За який податковий період подається перша звітність? Який термін подання першої звітності?

Відповідь: Див. розділ I цієї Анкети.

3) Усунення подвійного оподаткування

Якщо пані Наталія П. підлягає оподаткуванню і вимоги відрізняються від описаних відповідей на загальні питання в розділі I цієї Анкети...

- a. Які документи повинні бути в наявності на підтвердження сплати податків в Україні для усунення подвійного оподаткування у Чехії?

Відповідь: Див. розділ I цієї Анкети.

4) Сплата належного податку

- a. Чи застосовуються до пані Наталії П. якісь авансові платежі податку у зв'язку з її статусом працівника в Україні?

Якщо так...

- b. Яким чином розраховуються та сплачуються ці авансові платежі?

Відповідь: За загальним правилом, роботодавець, який є платником податку, зобов'язаний нараховувати авансові платежі з податку на заробітну плату своїх працівників та надсилати їх до податкового органу обов'язково протягом 20 днів після закінчення календарного місяця, в якому виник обов'язок щодо утримання авансових платежів.

В. Податкові наслідки для роботодавця

1) Постанова на податковий облік

- a. Чи існують у Чехії вимоги щодо податкової реєстрації українського роботодавця пані Наталії П. (наприклад, як податкового агента)?

Відповідь: Так

Якщо так...

- b. Які особливості такої реєстрації (тобто зобов'язання щодо звітності, якщо такі є)?

Відповідь: Стандартна процедура - подання реєстраційної форми.

- c. Які наслідки недотримання такої реєстрації?

Відповідь: Штраф за невиконання обов'язку негрошового характеру - розмір залежить від адміністративного розсуду податкового адміністратора.

2) Статус постійного представництва (ПП)

- a. Чи буде вважатися діяльність пані Наталії П. як працівника українського роботодавця, для якого вона виконує поставлені робочі завдання дистанційно за допомогою комп'ютера свого роботодавця в орендованому приміщенні у Чехії, постійним місцем діяльності її українського роботодавця?

Відповідь: Від характеру роботи пані Наталії залежить, чи буде її діяльність в Чехії відповідати ознакам постійного представництва, яке в подальшому може бути створено.

- b. Чи відрізняється відповідь, якщо вона користується особистим комп'ютером?

Відповідь: Ні

Якщо постійне місце діяльності українського роботодавця визнано у Чехії...

- c. Чи призведе таке звернення до створення ПП у Чехії?

Відповідь: Див. вище

Якщо так...

- d. Які податкові наслідки створення ПП для українського роботодавця в Чехії?

Відповідь: Ведення бухгалтерського обліку та інші зобов'язання такі ж, як і в будь-якому іншому бізнесі.

- e. За відсутності постійного місця діяльності ПП, діяльність якого типу призвела б до присутності пані Наталії П. у Чехії, що призвело б до створення залежного агентського ПП у Чехії?

Відповідь: Наприклад, надання послуг на території Чеської Республіки, укладення договорів від імені іноземного платника податків або здійснення діяльності, що веде до укладення договору, узгодження умов договору,

обов'язкових для іноземного платника податків, який потім підпише договір. (Стандартне застосування договору про уникнення подвійного оподаткування).

3) Зобов'язання щодо соціальних внесків у Чехії

- а. Чи підлягає оподаткуванню соціальними внесками (або іншими аналогічними обов'язковими платежами) в Чехії трудовий дохід, який пані Наталія П. продовжує отримувати від українського роботодавця в Україні?

Відповідь:

[Медичне страхування]

Відповідь може відрізнитися для медичного страхування та інших галузей соціального забезпечення. Для медичного страхування відповідь проста - ні, такий дохід ніколи не буде обкладатися внесками на медичне страхування. Оплачувана діяльність, описана в прикладі, не вважатиметься працевлаштуванням для цілей чеської системи громадського медичного страхування. Ситуація, однак, зміниться, якщо роботодавець має легальну присутність у Чехії.

Така особа, однак, все одно може бути охоплена державним медичним страхуванням на інших підставах, наприклад, як особа, яка має тимчасовий захист, статус постійного проживання або, наприклад, на підставі оплачуваної роботи у роботодавця з місцем діяльності або постійною резиденцією на території Чеської Республіки.

[Соціальні внески]

В принципі ні, але в певних випадках це може відбуватися відповідно до Угоди між Чеською Республікою та Україною про соціальне забезпечення від 06.04.2001 р., коли чеське законодавство набуває чинності. (Більш детальна інформація може бути надана Міністерством соціальної політики України).

Якщо так...

- б. Хто повинен сплачувати соціальні внески - роботодавець чи пані Наталія П., і за якими ставками?

Відповідь:

[Медичне страхування] – не стосується

[Соціальні внески] – Роботодавець зобов'язаний сплачувати соціальні внески.

Якщо так...

- с. Який порядок реєстрації та сплати соціальних внесків?

Відповідь:

[Медичне страхування] – не стосується

[Соціальні внески] – Реєстрація роботодавця в місцевому управлінні соціального забезпечення та будь-яка інша інформація доступна на веб-сайті Чеського управління соціального забезпечення (наприклад, *Přehled povinností zaměstnavatele - Česká správa sociálního zabezpečení (cssz.cz)*)

- д. Як виконуються зобов'язання по сплаті соціальних внесків ?

Шляхом сплати страхового внеску, дотримання звітності (див. веб-сторінку Чеського управління соціального забезпечення).

- е. Чи повинні соціальні внески (або інші аналогічні обов'язкові платежі) вираховуватися з виплачуваної заробітної плати (як витрати пані Наталії П.) або нарахуватися понад заробітну плату (як витрати роботодавця)?

Відповідь: Питання щодо соціального внеску не належить до компетенції податкового органу, тому ми не можемо його коментувати.

ВИПАДОК 4. Наслідки припинення трудових відносин

УМОВИ: Умови такі ж, як і для випадку 1 Розділу II цієї Анкети, за винятком наступного:

- Пані Наталія П. втратила роботу в Україні у березні 2022 року (останній раз вона отримувала щомісячну заробітну плату від цього роботодавця на свій банківський рахунок в Україні у квітні 2022 року).

ЗАПИТАННЯ:

- 1) Чи буде трудовий дохід, виплачений в Україні з січня по квітень 2022 року, підлягати оподаткуванню в Чехії?

Відповідь: Ні (вона була нерезидентом і доходи отримувала не від роботи в Чехії).

ВИПАДОК 5. Місце ефективного управління в Чехії

УМОВИ: Умови такі ж, як і для Випадку 1 Розділу II цієї Анкети, за винятком наступного:

- На момент переїзду до Чехії та в подальшому пані Наталія П. продовжує бути штатним працівником українського роботодавця (ці трудові відносини розпочалися до 2022 року).
- За сумісництвом вона обіймає посаду генерального директора (СЕО) в українській компанії. До її обов'язків входить прийняття щоденних управлінських рішень та участь у засіданнях правління компанії. Щонайменше одне таке засідання було проведено в режимі онлайн у травні 2022 року за її участі.
- Ця українська компанія не має юридичної присутності в Чехії і не веде жодної економічної діяльності з цією країною.

ЗАПИТАННЯ:

- 1) Чи призведе діяльність пані Наталії П. на посаді генерального директора української компанії під час її перебування у Чехії до того, що:
  - українська компанія (роботодавець) стає податковим резидентом Чехії відповідно до національного законодавства Чехії?
  - українська компанія змінює статус податкового резидентства у зв'язку із застосуванням критерію «місце ефективного управління» (за наявності) на підставі відповідних положень Конвенції про уникнення подвійного оподаткування з Україною?

Відповідь: І те, і інше. За загальним правилом, якщо місце управління юридичної особи відрізняється від держави, в якій компанія має зареєстрований офіс, то держава, в якій юридична особа має місце управління, є державою податкового резидентства компанії.

Якщо так...

- 2) Які наслідки отримання статусу податкового резидента для української компанії в Чехії, та яких реєстраційних та комплаєнс-процедур слід дотримуватися в такому випадку?

Відповідь: Реєстрація в місцевому компетентному податковому органі, оподаткування доходів з усього світу, стандартне дотримання чеських податкових правил, як і будь-якого іншого платника податків.

- 3) Якщо українська компанія вважається податковим резидентом Чехії відповідно до національного законодавства Чехії, а «договірне резидентство» (на підставі Конвенції про уникнення подвійного оподаткування з Україною) має визначатися за процедурою взаємного узгодження між Чехією та Україною, чи має право українська компанія вимагати звільнення від подвійного оподаткування в Чехії, поки процедура взаємного узгодження триває?

Відповідь: Ні

ВИПАДОК 6. Нові трудові відносини в Чехії

УМОВИ: Умови такі ж, як і для Випадку 1 Розділу II цієї Анкети, за винятком наступного:

- У червні 2022 року пані Наталія П. прийняла офіційну пропозицію про роботу за сумісництвом від роботодавця в Чехії - це дозволено на підставі її дозволу на тимчасове проживання в цій країні. Вона отримуватиме щомісячну заробітну плату від цього роботодавця на свій банківський рахунок, відкритий в Чехії.

ЗАПИТАННЯ:

- 1) Як оподатковується дохід, що виплачується пані Наталії П. роботодавцем з Чехії, у Чехії? Чи утримується податок у джерела?

Відповідь: Як зазначалося вище, роботодавець, як правило, є платником податків і тому сплачує податок/податкові аванси з виплаченої заробітної плати, а в кінці податкового періоду роботодавець може сплатити остаточне податкове зобов'язання працівника, якщо він/вона просить про це, або працівник може подати податкову декларацію сам/сама.

- 2) Чи існують у Чехії для пані Наталії П. будь-які зобов'язання щодо звітування про доходи, отримані від роботодавця в Чехії?

Відповідь: Ні

ВИПАДОК 7. Послуги самозайнятої особи, що надаються в Україні

УМОВИ: Умови такі ж, як і для Випадку 1 Розділу II цієї Анкети, за винятком наступного:

- Пані Наталя П. є приватним підприємцем, що працює за спрощеною системою оподаткування в Україні. На підставі цивільно-правових угод вона надає **консультаційні послуги** клієнтам в Україні дистанційно (вважається самозайнятою особою відповідно до законодавства України).

ЗАПИТАННЯ:

А. Податкові наслідки для приватного підприємця

- 1) Чи буде підприємницький дохід, отриманий від клієнтів в Україні, обкладатися податком на прибуток в Чехії?

Відповідь: Ні (вона є нерезидентом)

В. Реєстраційні зобов'язання для приватного підприємця

- 1) Чи потрібна реєстрація в органах влади для здійснення такої підприємницької діяльності в Чехії?

Відповідь: Так.

[Соціальні внески] – Відповідно до опису справи, пані Наталія П. вважається самозайнятою особою в нашій країні (оскільки вона вважається такою в Україні).

Якщо так...

- 2) Які відповідні реєстраційні зобов'язання (включаючи зобов'язання, пов'язані з **податками, крім податку на прибуток**; та неподаткові зобов'язання - наприклад, соціальні внески та комерційна реєстрація²) у цьому сценарії, та які відповідні процедури?

Відповідь: Реєстрація в податковій інспекції, чеській установі соціального страхування, лікарняній касі.

[Соціальні внески] – Підприємницьку діяльність в режимі Закону про торгівлю можна оформити в муніципальному торговому управлінні (в центральному реєстраційному пункті – CRM) і за допомогою єдиного реєстраційного формуляра (JRF) зареєструватися, в тому числі, в реєстрі Чеського управління соціального забезпечення або в страховій компанії з медичного страхування. (Більш детальну інформацію можна знайти на веб-сайтах Чеського управління соціального забезпечення та Загальнообов'язкового медичного страхування).

- 3) Які наслідки недотримання таких реєстраційних вимог?

Відповідь: З точки зору податкового органу - це штраф за невиконання зобов'язання негрошового характеру. З точки зору іншої установи ми не уповноважені це коментувати.

[Соціальні внески] – Наслідком є цілий спектр санкцій в залежності від того, що стало причиною неререєстрації (несплата страхових внесків, штрафні санкції, пеня).

ВИПАДОК 8. Послуги самозайнятої особи, що надаються по всьому світу

УМОВИ: Умови такі ж, як і для випадку 1 Розділу II цієї Анкети, за винятком наступного:

- Пані Наталія П. є зареєстрованим приватним підприємцем, який сплачує спрощений податок в Україні та на підставі цивільно-правових угод надає **консультаційні послуги** дистанційно клієнтам не тільки в Україні, а й в інших країнах, включаючи Чехію, **без додаткової реєстрації** як самозайнята особа в Чехії.

ЗАПИТАННЯ:

А. Податкові наслідки для приватного підприємця

- 1) Чи змінить надання підприємницьких послуг клієнтам у Чехії приватним підприємцем, зареєстрованим в Україні, режим, що застосовується до умов випадку 7 розділу II цієї Анкети?

Відповідь: Так, якщо буде постійне представництво в нашій країні.

² Податки на споживання, такі як ПДВ, внески на соціальне страхування для самозайнятих осіб, страхові податки, податки на майно, податки на багатство, державні або муніципальні податки, інші обов'язкові внески тощо.

- 2) Чи може такий факт мати наслідком визнання постійного представництва для здійснення підприємницької діяльності в Чехії, за умови, що пані Наталія П. не визнається податковим резидентом в Чехії, а визнається особою, яка здійснює таку господарську діяльність з постійного місця провадження діяльності в Чехії?

Відповідь: Так

- 3) Чи були б відповіді на вищезазначені питання цього випадку іншими, якби пані Наталія П. була визнана податковим резидентом Чехії?

Відповідь: Так. Вона матиме податкове зобов'язання зі сплати податків із загальносвітового доходу.

В. Реєстраційні зобов'язання для приватного підприємця

- 1) Чи потрібна реєстрація в органах влади для здійснення такої підприємницької діяльності в Чехії?

Відповідь: Так

Якщо так...

- 2) Які відповідні реєстраційні зобов'язання (включаючи зобов'язання, пов'язані з податками, крім податку на прибуток; та неподаткові зобов'язання - наприклад, соціальні внески та комерційна реєстрація³) у цьому сценарії, та які відповідні процедури?

Відповідь: Постанова на облік в податковому органі, заповнення декларації про доходи. Неподаткові зобов'язання ми не в змозі оцінити, оскільки не маємо до цього компетенції.

- 3) Які наслідки недотримання такої вимоги щодо реєстрації?

Відповідь: З точки зору податкового органу – це штраф за невиконання зобов'язання негрошового характеру. З точки зору іншої установи ми не уповноважені це коментувати.

***

---

³ Податки на споживання, такі як ПДВ, внески на соціальне страхування для самозайнятих осіб, страхові податки, податки на майно, податки на багатство, державні або муніципальні податки, інші обов'язкові внески тощо.